

แผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ศ. 2561 - 2565)
ของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของชุมชน

เทศบาลนครขอนแก่น ตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่รวม 46 ตารางกิโลเมตร แบ่งชุมชนเป็น 4 เขต ตามเขตเลือกตั้ง จำนวน 95 ชุมชน โดยแบ่งประเภทของชุมชนได้ ดังนี้

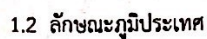
(1) ชุมชนแออัดหรือชุมชนสลัม หมายถึง ชุมชนที่มีความแออัด มีผู้อยู่อาศัยอย่างหนาแน่นจนก่อให้เกิดมลภาวะแวดล้อมไม่ถูกสุขลักษณะ มีการสร้างบ้านเรือนแบบเรียบง่าย ไม่เป็นระเบียบ สภาพบ้านเรือนทรุดโทรม ขาดความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย มีปัญหาในการถือครองที่ดิน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีการอพยพโยกย้ายอยู่เสมอ มีปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาทางสังคม และปัญหาทางเศรษฐกิจ

(2) ชุมชนเมือง หมายถึง ชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันเข้าไปอยู่อาศัยเพื่อธุรกิจการค้าขาย เป็นสังคมใหม่ มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีการพบปะแลกเปลี่ยนกัน หรือคบหาสมาคมเพื่อผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจมีสภาพความเป็นอยู่ที่มีมั่นคงมีรายได้แน่นอน มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการอย่างทั่วถึงมีสภาพทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดี

(3) ชุมชนกึ่งเมือง หมายถึง ชุมชนเมืองดั้งเดิมมีลักษณะการอยู่อาศัยแบบเครือญาติ ยึดถือวัฒนธรรมประเพณีขนบธรรมเนียมปฏิบัติสืบต่อๆ กันมา ประกอบอาชีพ ตามแนวทางของบรรพบุรุษ เช่น อาชีพทางภาคเกษตรเป็นส่วนใหญ่ บวกกับความเจริญของเมืองในระยะต่อมา มีผู้คนจากภายนอกอพยพเข้าไปอยู่อาศัยมากขึ้น เป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ จึงมีอาชีพที่หลากหลาย ผสมผสานระหว่าง การเกษตร การค้าขาย และอาชีพอื่นๆ ตามความเหมาะสม มีการปลูกสร้างบ้านเรือนอย่างมั่นคง แข็งแรงถาวรมีที่ดินเป็นของตนเองมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี

(4) ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร หมายถึง ชุมชนที่ประชากรเข้าไปอยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีลักษณะอาคารบ้านเรือนที่ถูกจัดสร้างขึ้นอย่างเป็นระเบียบ มีระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่ครบถ้วนมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีรายได้ที่แน่นอน

(5) หมู่บ้านหน่วยราชการ หมายถึง เป็นบ้านของข้าราชการและข้าราชการเกษียณอายุราชการ มีการจัดสรรเป็นหมู่บ้าน มีความมั่นคงสวยงาม มีที่ดินเป็นของตนเอง

เทศบาลนครขอนแก่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 46 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 28,750 ไร่ อยู่ในระดับความสูงประมาณ 155-160 เมตรจากระดับน้ำทะเล ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบและลาดชันขึ้นไปทางทิศเหนือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของบริเวณมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งความลาดชันของพื้นที่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น พื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันที่ 0-5 % เป็นพื้นที่ประมาณ 28,386.83 ไร่ คิดเป็น 98.74% ของพื้นที่ ความลาดชันที่ 5-10% เป็นพื้นที่ 315.65 ไร่ คิดเป็น 1.098 % ของพื้นที่ และความลาดชันที่ 10-15 % เป็นพื้นที่ 44.10 ไร่ คิดเป็น 0.153 % ของพื้นที่

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดขอนแก่น โดยทั่วไปมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบทุ่งหญ้าในเขตร้อน คือ มีฝนตกสลับกับแห้งแล้งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบย้อนหลัง 10 ปี (พ.ศ.2550 - 2559) พบว่า มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดวัดได้ 35.20 องศา ในปี 2555 อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด วัดได้ 18.35 องศา ในปี 2559 และอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 42.00 องศา ในปี 2553 อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 9.50 องศา ในปี 2559

สถิติข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.	อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด
2550	32.80	22.72	41.10	12.60
2551	31.88	22.07	38.50	11.90
2552	33.00	22.58	39.60	10.20
2553	33.73	23.13	42.00	14.00
2554	31.63	22.34	39.30	11.60
2555	35.80	22.52	39.00	15.00
2556	32.80	22.59	41.80	11.60
2557	33.12	22.72	40.50	11.20
2558	33.25	22.98	41.00	11.60
2559	31.20	18.35	37.60	9.50

1.4 ลักษณะของดิน

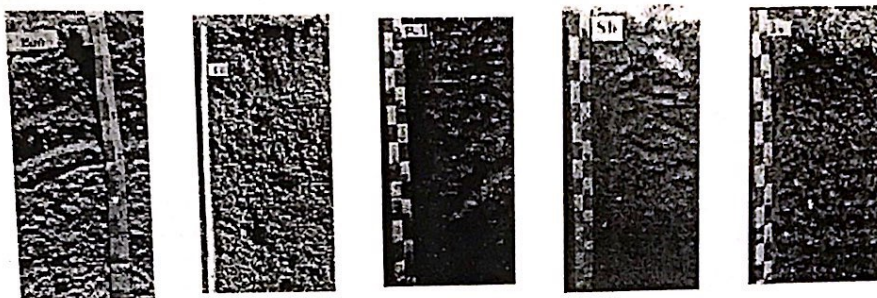
ลักษณะของดิน ตามแผนที่และสารสนเทศดิน กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย กลุ่มชุดดิน ดังนี้ 4 20 36gm 37gm และ 40 ตามที่ปรากฏในแผนที่ด้านล่างนี้

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มชุดดินที่ 4

ชุดดินในกลุ่ม

ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินหิมาลัย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) ชุดดินท่าเรือ (Tr) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้า มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหวเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุกในดิน ดินบนมีสีดำหรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

ชั้นดิน	อินทรีย์วัตถุ (เปอร์เซ็นต์)	พอสฟอรัส (ส่วนต่อล้านส่วน)	โพแทสเซียม (ส่วนต่อล้านส่วน)	ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH)
ดินบน	0.9	6.7	119.0	5.5-6.5
ดินล่าง	0.6	6.3	110.5	6.5-8.0

*เปอร์เซ็นต์ค่าไนโตรเจน มีค่าเท่ากับ เปอร์เซนต์อินทรีย์วัตถุ $\times 0.05$

ความอุดมสมบูรณ์
ตามธรรมชาติ

ปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกทรง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ความเหมาะสมด้าน
การเกษตร

พืช	ชั้น ความเหมาะสม	คำอธิบาย
ข้าว	1	เหมาะสม
อ้อยโรงงาน	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำขัง
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำขัง
มันสำปะหลัง	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำขัง

แนวทางการจัดการดิน
เพื่อการเพาะปลูก

สับปะรด	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ยางพารา	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ปาล์มน้ำมัน	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ลำไย	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง

ปลูกข้าว	ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปลอ่ยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโลบฮัฟหรือโลบฮันเดย์ 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปลอ่ยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
ปลูกพืชผักหรือไม้ผล	ขุดร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เลยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ความเหมาะสมของดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ด้าน
วิศวกรรม

ประเภทการใช้	ชั้นความเหมาะสม	คำอธิบาย
วัสดุหน้าดิน	3s	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน
แหล่งทรายและกรวด	4a	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ดินถมหรือดินคันทาง	3al	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน และศักยภาพในการยึดและหดตัวของดิน
เส้นทาง แนวถนน	3af	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน และน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง
บ่อขุด	1	เหมาะสมดี
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	1	เหมาะสมดี
คันกั้นน้ำ	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ระบบท่อระบาย	3kh	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความขบขื่นน้ำของดิน และระดับน้ำใต้ดินในฤดูฝน
โรงงานอุตสาหกรรม	3da	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน และลักษณะของดินตามการจำแนกดิน

ขนาดเล็ก		
อาคารต่ำๆ	3da	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน และลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
การใช้ยานพาหนะในช่วงฤดูฝน	3sd	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน และการระบายน้ำของดิน

ปริมาณน้ำที่พืชใช้
ประโยชน์ได้
(Available Water
Capacity : AWC)

มีค่าระหว่าง 20.60-22.66 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก เฉลี่ย 21.41 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักภายในความลึก 120 เซนติเมตร จากผิวหน้าดิน

(หมายเหตุ ปริมาณน้ำที่พืชใช้ประโยชน์ได้ หมายถึงผลต่างของความชื้นระดับความจุสนามมีค่าพลังงาน -33 กิโลพาสคาล และความชื้นที่จุดเหี่ยวถาวรมีค่าพลังงาน -1,500 กิโลพาสคาล)

กลุ่มชุดดินที่ 20

ชุดดินในกลุ่ม

ชุดดินกุลาร้องไห้ (Ki) ชุดดินหนองแก (NK) ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์ (Tsr) ชุดดินอุดร (Ud) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำนํ้า มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ ที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นชั้นดินแน่นที่ที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพริกสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัด แต่ถ้ามัก่อนปูนปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

ชั้นดิน	อินทรีย์วัตถุ (เปอร์เซ็นต์)	โพสฟอรัส (ส่วนต่อล้านส่วน)	โพแทสเซียม (ส่วนต่อล้านส่วน)	ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH)
ดินบน	0.4	4.2	71.0	6.0-7.0
ดินล่าง	0.2	3.2	76.8	7.5-8.5

*เปอร์เซ็นต์ค่าไนโตรเจน มีค่าเท่ากับ เปอร์เซ็นต์อินทรีย์วัตถุ $\times 0.05$

ความอุดมสมบูรณ์

ต่ำ

ตามธรรมชาติ

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดิน ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ มีป่าละเมาะและไม้พุ่มหนามขึ้นกระจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

ปัญหา

ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย โครงสร้างของดินไม่ดี ค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ความเหมาะสมด้าน

การเกษตร

พืช	ชั้น ความเหมาะสม	คำอธิบาย
ข้าว	2x	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความเค็มของดิน
อ้อยโรงงาน	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
มันสำปะหลัง	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
สับปะรด	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ยางพารา	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ปาล์มน้ำมัน	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง
ลำไย	3w	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องอันตรายจากน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดการดินเพื่อการเพาะปลูก

ปลูกข้าว	เลือกพื้นที่ที่พบดินเค็มมาใช้ปลูก ปลอยให้น้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน โดกลบต่อขัง ปลอยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือโดกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ โดกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปลอยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ไซ้กล้าข้าวที่มีอายุ 30-35 วัน จำนวน 5-8 คัน/จับ ระยะปักดำ 20x20 ซม. ใสปุ๋ยคอกหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก
ปลูกพืชผักหรือไม้ผล	ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพื้นที่ดินเค็มมาปลูก ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ทำคันดินอัดแน่น ล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 คัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดผสมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลอเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ความเหมาะสมของดินเพื่อใช้ประโยชน์ด้าน

ประเภทการใช้	ชั้นความเหมาะสม	คำอธิบาย
--------------	-----------------	----------

วิศวกรรม

วัสดุหน้าดิน	4x	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีข้อจำกัดเรื่องความเค็มของดิน
แหล่งทรายและกรวด	4a	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ดินถมหรือดินคันทาง	2d	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน
เส้นทาง แนวถนน	3f	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง
ปอซุด	2k	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดความซบซึมน้ำของดิน
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	2k	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดความซบซึมน้ำของดิน
คันกันน้ำ	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ระบบบ่อเกรอะ	3kh	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน และระดับน้ำใต้ดินในฤดูฝน
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก	3df	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน และน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง
อาคารต่างๆ	3df	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน และน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง
การใช้อยานพาหนะในช่วงฤดูฝน	3d	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน

ปริมาณน้ำที่พืชใช้ประโยชน์ได้
(Available Water Capacity : AWC)

มีค่าระหว่าง 14.79-16.11 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก เฉลี่ย 15.51 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักภายในความลึก 120 เซนติเมตร จากผิวหน้าดิน
(หมายเหตุ ปริมาณน้ำที่พืชใช้ประโยชน์ได้ หมายถึงผลต่างของความชื้นระดับความจุสนามมีค่าพลังงาน -33 กิโลพาสคาล และความชื้นที่จุดเหี่ยวถาวรมีค่าพลังงาน -1,500 กิโลพาสคาล)

กลุ่มชุดดินที่ 36gm

ชุดดินในกลุ่ม

ชุดดินเพอร์มูรฟ์ (Pe) ชุดดินปรัมปรี (Pr) ชุดดินสีคิ้ว (Si) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ มีจุดประสีเทา

สมบัติของดิน

ปฏิกิริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือการสลายตัวพุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวพุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด จนถึงเนินเขา เป็นดินลึก พบจุดประสีเทา มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ส่วนดินล่างจะมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง

ความอุดมสมบูรณ์
ตามธรรมชาติ

ต่ำถึงปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่วลิสงปรีด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา

การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

ความเหมาะสมด้าน
การเกษตร

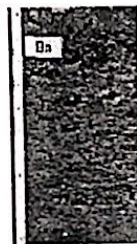
พืช	ชั้น ความเหมาะสม	คำอธิบาย
ข้าว	2m	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ
อ้อยโรงงาน	1n	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1dn	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ และความอุดมสมบูรณ์
มันสำปะหลัง	2d	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ
ลิ้นปรีด	2d	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ
ยางพารา	1dn	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ และความอุดมสมบูรณ์
ปาล์มน้ำมัน	1n	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
ลำไย	1dn	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ และความอุดมสมบูรณ์

ความเหมาะสมของดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ด้าน
วิศวกรรม

ประเภทการใช้	ชั้นความเหมาะสม	คำอธิบาย
วัสดุหน้าดิน	2s	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน
แหล่งทรายและกรวด	4a	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ดินถมหรือดินคันทาง	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
เส้นทาง แนวถนน	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน

บ่อชุด	2k	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	2k	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน
คันกั้นน้ำ	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ระบบบ่อกรอง	1	เหมาะสมดี
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
อาคารต่ำๆ	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
การใช้ยานพาหนะในช่วงฤดูฝน	1	เหมาะสมดี

กลุ่มชุดดินที่ 37gm

ชุดดินในกลุ่ม

ชุดดินบ่อไทย (Bo) ชุดดินนาญ (Nu) และชุดดินทับเสลา (Tas) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบสีปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก 50-100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก มีจุดประสีเทา การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินสีเทา พบจุดประสีเทา มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก 50-100 ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดง และมีสีคลาอองปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก

ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

ต่ำ

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะและไม้พุ่ม พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ปอ ข้าวโพด ถั่วเขียว แตงโม แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝน ดินเปียกและเก็บไปสำหรับพืชไร่บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

ความเหมาะสมด้าน
การเกษตร

พืช	ชั้น ความเหมาะสม	คำอธิบาย
ข้าว	2m	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ
อ้อยโรงงาน	1sn	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน และความอุดมสมบูรณ์
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1sdn	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน การระบายน้ำของดิน และความอุดมสมบูรณ์
มันสำปะหลัง	2d	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ
สับปะรด	2d	ไม่ค่อยเหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ
ยางพารา	1dn	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำ และความอุดมสมบูรณ์
ปาล์มน้ำมัน	1n	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
ลำไย	1sdn	เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน การระบายน้ำของดิน และความอุดมสมบูรณ์

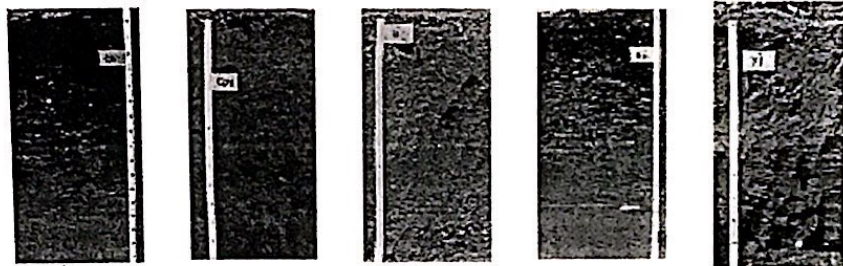
ความเหมาะสมของดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ด้าน
วิศวกรรม

ประเภทการใช้	ชั้นความเหมาะสม	คำอธิบาย
วัสดุหน้าดิน	3s	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน
แหล่งทรายและกรวด	4a	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ดินถมหรือดินคันทาง	1	เหมาะสมดี
เส้นทาง แนวถนน	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
บ่อขุด	3k-2k	ไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมปานกลางมีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	3k-2k	ไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมปานกลางมีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน
คันกันน้ำ	2a	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน

ระบบบ่อเกรอะ	1	เหมาะสมดี
โรงงาน อุตสาหกรรม ขนาดเล็ก	1	เหมาะสมดี
อาคารต่างๆ	1	เหมาะสมดี
การใช้ ยานพาหนะ ในช่วงฤดูฝน	1	เหมาะสมดี

กลุ่มชุดดินที่ 40

ชุดดินในกลุ่ม

ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแดง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินยางตลาด (Yl) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบถึงลิกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลิก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ ดินมีสีน้ำตาล สีสเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

	อินทรีย์วัตถุ (เปอร์เซ็นต์)	ฟอสฟอรัส (ส่วนต่อล้านส่วน)	โพแทสเซียม (ส่วนต่อล้านส่วน)	ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH)
ดินบน	0.5	2.9	78.0	5.0-6.0
ดินล่าง	0.4	2.4	70.2	5.0-6.0

*เปอร์เซ็นต์ค่าไนโตรเจน มีค่าเท่ากับ เปอร์เซ็นต์อินทรีย์วัตถุ $\times 0.05$

ความอุดมสมบูรณ์
ตามธรรมชาติ

ต่ำ

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

ความเหมาะสมด้าน
การเกษตร

พืช	ชั้น ความ เหมาะสม	คำอธิบาย
ข้าว	3d	ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดเรื่องการระบายน้ำของดิน
อ้อยโรงงาน	1sn	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน และความอุดมสมบูรณ์
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1n	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
มันสำปะหลัง	1n	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
สับปะรด	1n	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
ยางพารา	1n	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความอุดมสมบูรณ์
ปาล์มน้ำมัน	1n	เหมาะสมมีข้อจำกัดความอุดมสมบูรณ์
ลำไย	1sn	เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน และความอุดมสมบูรณ์

แนวทางการจัดการดิน
เพื่อการเพาะปลูก

ปลูกพืชไร่	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือโลกลบพืช หรือพืชผัก
ปลูกไม้ผล	ปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วหัว 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วหัว 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปลั่ยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก
	ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับ ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลง ปลูก

ความเหมาะสมของดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ด้าน
วิศวกรรม

ประเภทการใช้	ชั้นความ เหมาะสม	คำอธิบาย
วัสดุหน้าดิน	2s	เหมาะสมปานกลาง มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อดิน
แหล่งทรายและ กรวด	3a	ไม่เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ดินถมหรือดินคัน ทาง	1	เหมาะสมดี
เส้นทาง แนว ถนน	1	เหมาะสมดี
ป่อบูด	3k	ไม่เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	3k	ไม่เหมาะสมมีข้อจำกัดเรื่องความซบซึมน้ำของดิน

คันกันน้ำ	2a	เหมาะสมปานกลางมีข้อจำกัดเรื่องลักษณะของดินตามการจำแนกดิน
ระบบท่อระบาย	1	เหมาะสมดี
โรงงาน อุตสาหกรรม ขนาดเล็ก	1	เหมาะสมดี
อาคารต่างๆ	1	เหมาะสมดี
การใช้ ยานพาหนะ ในช่วงฤดูฝน	1	เหมาะสมดี

ปริมาณน้ำที่พืชใช้

ประโยชน์ได้ (Available Water Capacity :

AWC)

มีค่าระหว่าง 6.68-9.53 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก เฉลี่ย 8.15 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ภายในความลึก 120 เซนติเมตร จากผิวน้ำดิน

(หมายเหตุ ปริมาณน้ำที่พืชใช้ประโยชน์ได้ หมายถึงผลต่างของความชื้นความจุสนามมีค่าพลังงาน -33 กิโลพาสคาล และความชื้นที่จุดเหี่ยวถาวรมีค่าพลังงาน -1,500 กิโลพาสคาล)